

Pradžia>Jūsų teisės>Nepilnamečių teisės teismo procesuose

Nepilnamečių teisės teismo procesuose

1. Vaiko veiksnumas

Danijoje minimalus amžius, nuo kurio ieškovas gali savarankiškai iškelti bylą teisme, yra 18 metų.

2. Galimybė dalyvauti pritaikytame procese

Baudžiamosios teisės bylose specializuotos institucijos negali bendrauti su nukentėjusiais vaikais ir vaikais liudytojais. Su tokiais vaikais bendrauja paprastos policijos, prokuratūros ir teismo tarnybos.

Pagal civilinę teisę Danijoje nėra specializuotų institucijų, kurios bendrautų su vaikais civiliniame teismo procese.

Danijos teisės sistemoje pagrindinė taisyklė grindžiama prezumpcija, kad teisėjai ir antstoliai turi bendrą kompetenciją. Taigi, su vaikais susijusiose procesuose specializuoti teisėjai ar antstoliai nedalyvauja.

Teismai turi bendrą pareigą bet kurią bylą nagrinėti reikiamu tempu.

2013 m. Danijos vyriausybė nusprendė sustiprinti vaikų ir jaunimo apsaugą nuo prievartos. Kai turi būti daroma prielaida, kad vaikui arba jaunam asmeniui reikia specialios paramos, savivaldybės taryba užtikrina, kad būtų išnagrinėtos vaiko arba jauno asmens sąlygos.

Baudžiamosios teisenos specializuotos institucijos negali bendrauti su nukentėjusiais vaikais ir vaikais liudytojais.

Danija nelydimus nepilnamečius laiko itin pažeidžiama grupe ir šiems pareiškimams nagrinėti parengtos gairės.

Vaikams ieškovams civiliniame teismo procese atstovauja jų tėvai arba globėjai, nes vaikai neturi procesinio veiksnumo. Bendrosios kompetencijos teismuose liudytojais šaukiami vaikai neturi teisės nemokamai prašyti advokato.

3. Platus pobūdžio aspektai

2013 m. Danijos vyriausybė skyrė finansavimą iniciatyvoms, kuriomis stiprinama vaikų ir jaunimo apsauga nuo prievartos. Viena iš iniciatyvų buvo sukurti penkis specialius „vaikų namus“, skirtus visoms Danijos savivaldybėms.

Sukurtas bendradarbiavimo mechanizmas, kuriuo siekiama stiprinti Regioninės valstybinės administracijos ir savivaldybių bendradarbiavimą didelių konfliktų atvejais.

4. Specialistų mokymas

Teisėjų pavaduotojai dalyvauja tam tikruose privalomuose bazinio mokymo kursuose. Šiuose kursuose, be kita ko, mokoma, kaip nagrinėti globos teisių bylas.

Kalbant apie teisėjus, ši tema apskritai yra įtraukta į mokymo kursus ir – aktualiais atvejais – seminarus.

Civilinėse bylose, baudžiamosiose bylose arba administracinės sistemos bylose vaikams atstovaujančių advokatų privalomi mokymai nerengiami.

Prokuratūros direktorius rengia seminarą – papildomus mokymus proceso metu su vaikais bendraujančioms prokurorams.

Danijos vyriausybė nuolat padeda savivaldybėms užtikrinti, kad būtų teikiamos tinkamos paslaugos pažeidžiamiesiems vaikams, jauniems asmenims ir jų šeimoms. Todėl savivaldybių socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimui skirtas metinis finansavimas.

5. Vaiko interesai

Vadovaujantis Danijos Socialinių tarnybų įstatymu, savivaldybė privalo suteikti vaikui reikiamą paramą pagal vaiko interesus. Taigi, parama turi būti pritaikyta prie konkrečios vaiko padėties ir poreikių, suteikiama ankstyvu etapu ir teikiama nuolat, kad, kiek įmanoma, visas problemas būtų galima išspręsti vaiko namuose arba vaiko artimiausioje aplinkoje. Be to, parama turi būti grindžiama paties vaiko ištekiais.

6. Sprendimų kontrolė ir vykdymas procesuose, susijusiose su vaikais

Baudžiamosioje teisenoje, kalbant apie nukentėjusį, jeigu apie įtariamą nusikalstamą veiką pranešama policijai, policija turi bendrą pareigą suteikti nukentėjusiajam rekomendacijas ir informaciją apie, *inter alia*, teisę į teisinę pagalbą.

Civilinėse bylose su vaikais kaip ieškovais susijusius teismo sprendimus pagal įprastas vykdymo taisykles vykdo antstolių rūmai. Vaikai ieškovai neturi procesinio veiksnumo, taigi, reikia, kad jiems atstovautų jų tėvai arba globėjai, įgyvendinantys vaiko ieškovo teises.

Šeimoms teisės bylose teismo sprendimus dėl vaiko globos ir gyvenamosios vietos vykdo antstolių rūmai. Vykdyti negalima atlikti, jeigu vaiko psichinei ir fizinei sveikatai gresia rimtas pavojus.

7. Galimybė naudotis teisių gynimo priemonėmis

Baudžiamosioje teiseje, jeigu apie įtariamą nusikalstamą veiką pranešama policijai, policija turi bendrą pareigą suteikti nukentėjusiajam rekomendacijas ir informaciją apie, *inter alia*, teisę į teisinę pagalbą ir informaciją apie skundus. Kompensacijos reikalavimus galima išnagrinėti baudžiamosios bylos teismo nagrinėjimo metu.

Vaikas gali turėti ieškovo statusą, tačiau dėl savo procesinio neveiksnumo jis negali nepriklausomai savo vardu iškelti bylos šalies teismuose.

Vaikas gali turėti atsakovo statusą, tačiau visus procesinius veiksmus vaiko vardu turi atlikti vaiko tėvai arba globėjas.

Kiekvienas asmuo, įskaitant vaikus, privalo liudyti teismo procese, jeigu teismas šaukia jį dalyvauti teismo procese kaip liudytoją. Kad vaikas galėtų dalyvauti procese kaip liudytojas, kurio nors iš tėvų arba globėjo sutikimo nereikia.

Vaikai gali turėti ieškovo ir atsakovo statusą civiliniame procese. Vaikai paprastai neturi procesinio veiksnumo, todėl vaikų ieškovo ir vaikų atsakovo teises, įskaitant teisę pateikti apeliacinį skundą, įgyvendina jų tėvai arba globėjai.

8. Šeimos gyvenimas

Prieš patvirtinant asmenį galimu įtėviu, Jungtinės tarybos sekretoriatas atlieka išsamų pareiškėjų tyrimą. Tyrimo rezultatai pristatomi Jungtinei tarybai, o ši, remdamasi tyrimu, nusprendžia, ar pareiškėjus galima patvirtinti galimais įtėviais.

2015 m. gruodžio mėn. Danijos įvaikinimo įstatymu leidžiamas tik visiškas įvaikinimas. Šiuo metu Danijos nacionalinė įvaikinimo valdyba bendradarbiauja tik su tomis kilmės valstybėmis, kurių teisės aktais leidžiamas visiškas įvaikinimas.

Kalbant apie įvaikinimą šalies mastu, Danijos įvaikinimo įstatyme teigiama, kad visi vyresni nei 12 metų amžiaus vaikai turi duoti sutikimą įvaikinimui.

Jeigu vaikui nėra suėję 12 metų, Valstybės administracija, jeigu leidžia vaiko branda ir bylos pobūdis, turi suteikti informaciją apie vaiko požiūrį į įvaikinimą.

Socialinių ir vidaus reikalų ministras yra atsakingas už su įvaikinimu susijusius teisės aktus.

Vaikui palanki teisena Danijoje (499 Kb)

Paskutinis naujinimas: 30/07/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.